

**Program funkcjonalno-użytkowy dla
rozbudowy istniejącego systemu
zaopatrzenia w ciepło bloków
mieszkańowych osiedla Słoneczne
w Starym Sączu o nowe źródło ciepła
oraz magazyn energii cieplnej
część B: zabudowa dwóch pomp ciepła**

Po odpowiedziach na pytania z dn. 29.05.2026 r.

Podstawa prawna wykonania opracowania

Umowa nr. ZAM.DWC.2.2026 podpisana w dniu 23 lutego 2026, zawarta pomiędzy Miejskim Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Nowym Sączu a Instytutem Badań Stosowanych Politechniki Warszawskiej Sp. z o.o.

Zamawiający:

Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Nowym Sączu

Siedziba:

ul. Wiśniowieckiego 56, 33-300 Nowy Sącz

KRS 0000056473; Kapitał zakładowy 27.701.500,00 zł, REGON 490704767

tel. +48 18 443 53 83, email: sekretariat@mpecns.pl

Zleceniobiorca:

INSTYTUT BADAŃ STOSOWANYCH POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ Sp. z o.o.

Siedziba:

ul. St. Noakowskiego 18/20, 00-668 Warszawa

KRS: 0000440779, REGON 146402159, NIP 7010360620

Biuro i adres do korespondencji:

Budynek Centrum Zarządzania Innowacjami i Transferem Technologii (CZliTT)

Piętro IV, pokój 4.18, ul. Rektorska 4, 00-614 Warszawa

tel. +48 22 234 70 52, email: biuro.ibs@pw.edu.pl

Autorzy:

dr hab. inż. Ryszard Zwierzchowski

dr inż. Andrzej Grzebielec

dr hab. inż. Marcin Wołowicz

inż. Katarzyna Katana

SPIS TREŚCI

1	Wprowadzenie	5
1.1	Nazwy i kody CPV zgodne z zakresem zamówienia.....	5
1.2	Zamawiający	6
1.3	Adres obiektu budowlanego, którego dotyczy PFU	6
1.4	Nazwa zadania inwestycyjnego	6
1.5	Cel inwestycji.....	6
2	Zakres prac do wykonania przez wykonawcę	7
3	Bilans mocy i energii.....	9
4	Wymagania dotyczące integracji hydraulicznej	10
4.1	Pompy obiegowe (moduł hydrauliczny).....	11
4.2	Dodatkowa armatura	11
5	Analiza pracy w układzie hybrydowym (kogeneracja + kotły + PC + magazyn)	13
6	Wymagania techniczne i eksploatacyjne.....	15
6.1	Wymagania obligatoryjne dotyczące parametrów pracy pomp ciepła.....	15
6.2	Wymagania dotyczące hałasu	15
6.3	Wymagania dotyczące odprowadzenia skroplin	16
6.4	Proponowana lokalizacja.....	16
6.5	Wymagania dotyczące izolacji cieplnej przewodów	17
6.6	Wymagania dotyczące zasilających przewodów elektrycznych	18
6.7	Prace projektowe i uwarunkowania formalne	19
7	Wymagania branżowe (AKPiA, elektryka, konstrukcja)	20
7.1	Wymagania ogólne.....	20
7.2	Wymagania dotyczące przyłącza elektrycznego	20
7.3	Wymagania do układu automatyki	20
7.4	Wymagania odbiorów i testów (FAT/SAT)	23

7.5	Wymagania rozruchu	24
7.6	Wymagania zasilania rezerwowego	26
7.7	Wymagania szkolenia personelu	26
7.8	Gwarancje i okres rękojmi	27
8	Literatura	28

1 WPROWADZENIE

1.1 NAZWY I KODY CPV ZGODNE Z ZAKRESEM ZAMÓWIENIA

Przedmiot zamówienia sklasyfikowano zgodnie z Wspólnym Słownikiem Zamówień (CPV) w następujący sposób:

2.1. Kod główny:

- 42511110-5 Pompy grzewcze
- 45331000-6 Instalowanie urządzeń grzewczych, wentylacyjnych i klimatyzacyjnych

2.2. Kody uzupełniające:

- 45300000-0 – Roboty instalacyjne w budynkach
- 45331100-7 – Instalowanie centralnego ogrzewania
- 45321000-3 – Izolacja cieplna

2.3. Sieci i systemy ciepłownicze:

- 45232140-5 – Roboty budowlane w zakresie lokalnych sieci grzewczych
- 45251200-3 – Roboty budowlane w zakresie zakładów grzewczych
- 45251250-8 – Roboty budowlane w zakresie lokalnych zakładów grzewczych

2.4. Źródło ciepła oraz magazyn energii cieplnej:

- 44600000-6 – Zbiorniki, rezerwuary i pojemniki
- 44620000-2 – Centralne urządzenia grzewcze i kotły
- 42160000-8 – Instalacje kotłowe
- 09320000-8 – Para, gorąca woda i podobne produkty
- 09323000-9 – Wytwarzanie i dostawa energii cieplnej

2.5. Dokumentacja projektowa i usługi inżynierskie:

- 71220000-6 – Usługi projektowania architektonicznego
- 71320000-7 – Usługi inżynierskie w zakresie projektowania
- 71321200-6 – Usługi projektowania systemów grzewczych

2.6. Kody dodatkowe (w zależności od przyjętych rozwiązań technologicznych):

- 44160000-9 – Rurociągi, rury, osłony rurowe
- 42900000-5 – Różne maszyny ogólnego i specjalnego przeznaczenia
- 71600000-4 – Usługi w zakresie badań i analiz technicznych

1.2 ZAMAWIAJĄCY

Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Nowy Sącz, ul. Wiśniowieckiego 56, 33-300 Nowy Sącz, zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla Krakowa–Śródmieścia w Krakowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS 0000056473; kapitał zakładowy 27.701.500,00 zł, REGON 490704767

1.3 ADRES OBIEKTU BUDOWLANEGO, KTÓREGO DOTYCZY PFU

Teren istniejącego źródła ciepła (kotłowni/elektrociepłowni) zlokalizowanego w rejonie osiedla Słonecznego w Starym Sączu.

1.4 NAZWA ZADANIA INWESTYCYJNEGO

Modernizacja systemu ciepłowniczego w Starym Sączu poprzez budowę instalacji pomp ciepła oraz magazynu energii cieplnej wraz z integracją z istniejącą infrastrukturą

1.5 CEL INWESTYCJI

Celem inwestycji jest poprawa efektywności energetycznej systemu ciepłowniczego oraz zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych poprzez:

- wdrożenie instalacji pomp ciepła,
- budowę magazynu energii cieplnej,
- optymalizację pracy istniejących źródeł ciepła, w tym układu kogeneracyjnego i kotłów gazowych,
- ograniczenie zużycia paliw kopalnych oraz redukcję emisji zanieczyszczeń do środowiska,
- zapewnienie stabilnej i efektywnej pracy systemu w zakresie pokrycia zapotrzebowania na ciepło, w tym ciepłej wody użytkowej.
- udział OZE wyniesie co najmniej 8,94 %,
- redukcja emisji CO₂ wyniesie co najmniej: 8,27%,
- redukcja emisji PM₁₀ wyniesie co najmniej: 8,27%,
- redukcja emisji PM_{2.5} wyniesie co najmniej: 8,27%.

2 ZAKRES PRAC DO WYKONANIA PRZEZ WYKONAWCĘ

Zakres niniejszego zamówienia obejmuje dostawę i montaż 2 sprężarkowych pomp ciepła typu powietrze-woda (ewentualnie ich zaprojektowania) o łącznej mocy nominalnej 2×60 kW (A7/W70, COP min 2,53), przeznaczonych do współpracy z istniejącą ciepłownią wraz z zapewnieniem kompletnej usługi serwisu w okresie udzielonej gwarancji oraz budowę niezbędnej infrastruktury technicznej. Lokalizacja to Stary Sącz, oś. Słoneczne, nr działki 883/1 (Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Nowym Sączu). Zadanie realizowane jest w formule „zaprojektuj i wybuduj”. **Formuła dotyczy kompletnej instalacji obejmującej zaprojektowanie: połączenia hydraulicznego, zabudowę wszystkich wymaganych urządzeń, integrację systemu automatyki – wszystkie szczegóły zostały podane w dalszej części niniejszej dokumentacji.**

Pompy ciepła przeznaczone są do pracy jako podstawowe lub wspomagające źródło ciepła w układzie wieloźródłowym, z priorytetem wykorzystania energii odnawialnej. Dolne źródło ciepła stanowi powietrze zewnętrzne. Układ będzie pracował w trybie ciągłym zarówno na potrzeby centralnego ogrzewania, jak i przygotowania ciepłej wody użytkowej, oddając ciepło do istniejącej sieci ciepłowniczej. Układ pomp ciepła stanowić będzie główne źródło ciepła na potrzeby niskoparametrowej sieci ciepłowniczej o parametrach 65/45 oraz wstępne podgrzanie wody w wysokoparametrowej sieci ciepłowniczej (współpraca z kogeneracją i kotłami gazowymi). **Pompy ciepła mają za zadanie przede wszystkim podgrzać wodę od temperatury 45 do 65°C (jeśli do tego celu wymagany jest moduł mieszania – dostawca ma za zadanie go zapewnić).**

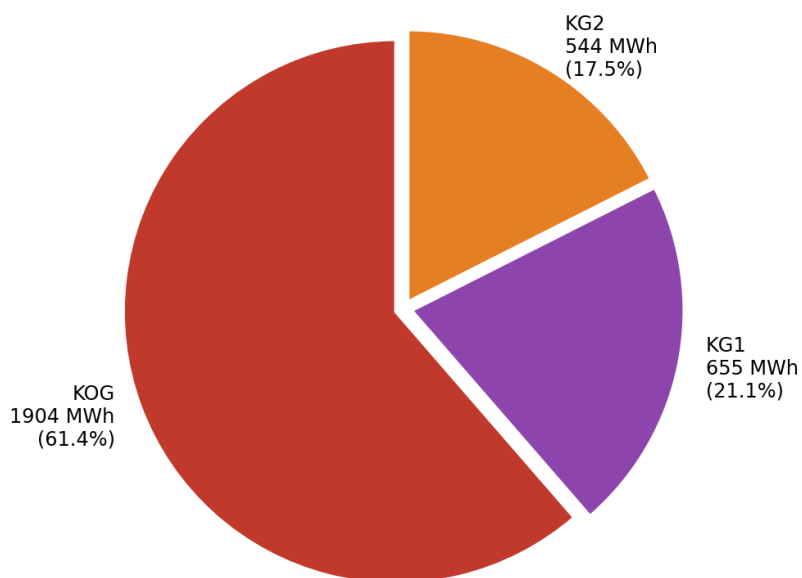
Przedmiot zamówienia obejmuje kompleksowo:

- opracowanie dokumentacji projektowej (projekt budowlany i wykonawczy),
- uzyskanie wymaganych uzgodnień, pozwoleń i decyzji administracyjnych,
- opracowanie specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót,
- dostawę, montaż i uruchomienie 2 pomp ciepła powietrze/woda o mocy nominalnej 2×60 kW,
- wykonanie kompletnej instalacji hydraulicznej po stronie skraplaczy, w tym rurociągów przyłączeniowych, armatury odcinającej i regulacyjnej, filtrów, zaworów bezpieczeństwa i odpowietrzników,
- integrację hydrauliczną i logiczną z istniejącą ciepłownią,
- wykonanie instalacji elektrycznej zasilającej pompy ciepła i urządzenia pomocnicze, w tym rozdzielnic potrzeb własnych,
- wykonanie systemu automatyki, sterowania i wizualizacji (AKPiA) wraz z integracją z istniejącym systemem SCADA ciepłowni,
- montaż systemu detekcji czynnika chłodniczego (jeśli wymagany przepisami – czynniki wybuchowe np. propan R290),

- wykonanie robót budowlanych niezbędnych do posadowienia urządzeń (fundamenty, obudowy, ekrany akustyczne, jeśli wymagane),
- przeprowadzenie rozruchu pomp ciepła,
- przekazanie kompletnej dokumentacji powykonawczej i ruchowej,
- świadczenie usług serwisowych w okresie gwarancji.

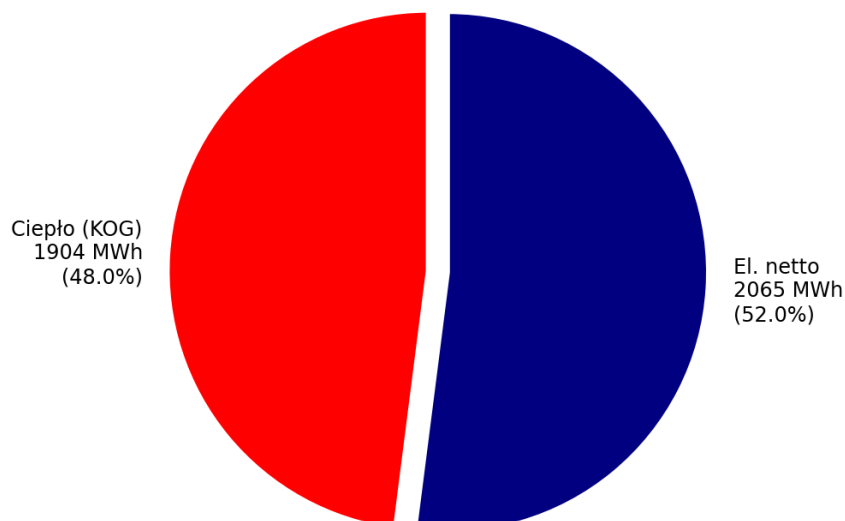
3 BILANS MOCY I ENERGII

W chwili obecnej w lokalizacji w Starym Sączu znajdują się trzy jednostki wytwórcze: kogenerator oraz dwa kotły gazowe. Na schemacie nr 3 przedstawiono udziały poszczególnych źródeł ciepła w generacji w stanie obecnym.

Rysunek 3. Udziały poszczególnych źródeł
(KOG - kogeneracja, KG1 – kocioł gazowy 1, KG2 – kocioł gazowy 2)

Natomiast na schemacie 4 przedstawiono udziały ciepła i energii elektrycznej wytworzonej w kogeneratorze w roku 2025. Na podstawie zużycie gazu (zgodnie z dostarczonymi materiałami) wyznaczono jakie są sprawności generacji ciepła i gazu. Wyniki zostały przedstawione w Tabeli 2.

Rysunek 4. Udział ciepła i energii elektrycznej generowanej w kogeneratorze

Tabela 2. Sprawność wytwarzania ciepła i energii elektrycznej w kogeneratorze

Parametr	wartość
Sprawność wytwarzania ciepła	41,72 %
Sprawność wytwarzania energii elektrycznej	45,24 %
Sprawność całkowita	86,96 %

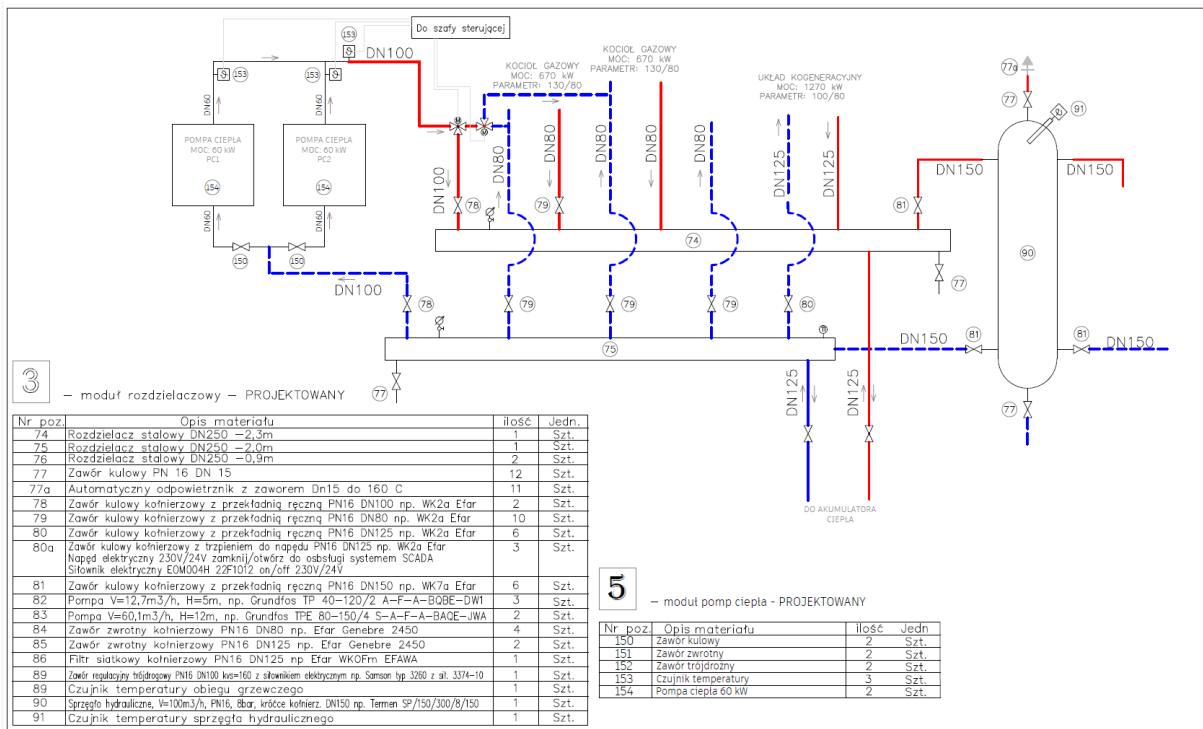
Maksymalna moc elektryczna całego układu pomp ciepła wynosi 60 kW (jest to suma dwóch pomp). (Maksymalne natężenie prądu 65A, napięcie 400 V).

4 WYMAGANIA DOTYCZĄCE INTEGRACJI HYDRAULICZNEJ

Na schemacie nr 5 zostało zaproponowane rozwiązanie, w którym pompy ciepła wpięte są w układ hydrauliczny w sposób bezpośredni do głównych kolektorów po stronie zasilania (wymenniki ciepła są integralną częścią pomp ciepła), a jednocześnie w odpowiednich momentach współpracują z magazynem ciepła i z kotłami gazowymi.

Celem takiego rozwiązania jest:

- wykorzystanie pomp ciepła w okresie letnim w podstawie dla sieci niskotemperaturowej NP;
- podgrzewanie wody przed kotłami gazowymi – polepszenie efektywności SCOP;
- a jednocześnie unikanie podgrzewania wody przed kogeneratorem – maksymalizuje to ilość energii elektrycznej wytwarzanej z kogeneratora;
- współpraca bezpośrednio z magazynem ciepła – w celu osiągnięcia założonej redukcji emisji CO2 i pyłów.

Rys. 5. Propozycja wpięcia pomp ciepła w istniejący układ

4.1 POMPY OBIEGOWE (MODUŁ HYDRAULICZNY)

Do każdego obiegu przewiduje się układ pomp obiegowych 1+1 (rezerwa 100%).

- wydajność minimum 120% nominalnego przepływu.,
- regulacja przepływu za pomocą falownika (wewnętrzny lub zewnętrzny),
- zabezpieczenie przed suchobiegiem,
- automatyczne przełączenie na pompę rezerwową przy awarii pompy podstawowej,
- sygnalizacja stanu pracy i awarii w systemie SCADA.

4.2 DODATKOWA ARMATURA

- Zawory kulowe odcinające (2 szt.) na nitkach pomp ciepła,

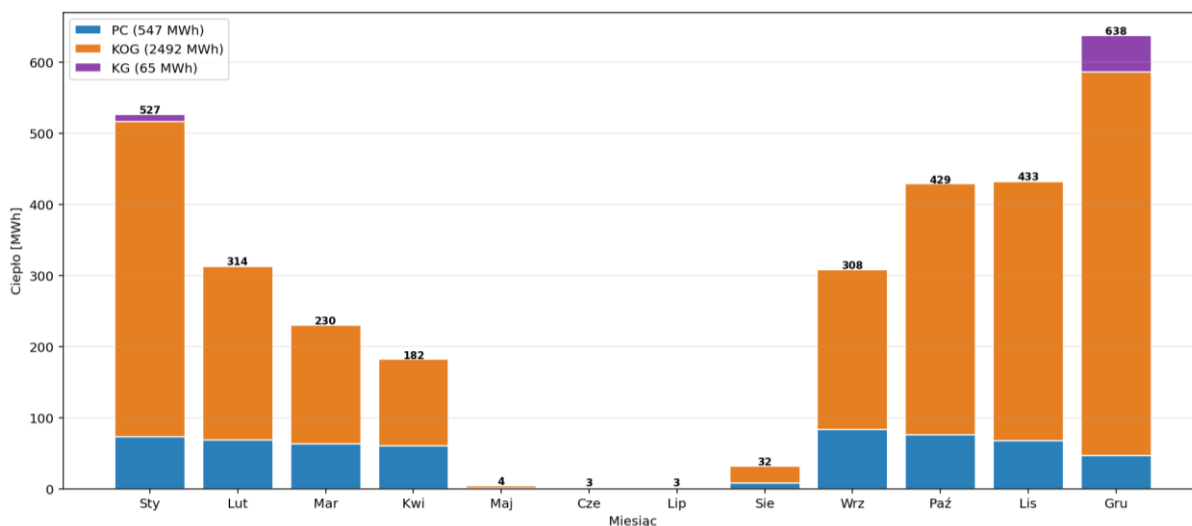
- Trójdrożne zawory elektromagnetyczne podłączone do systemu automatyki na wyjściu z pomp ciepła.
- Czujniki temperatury
- Filtry siatkowe
- Odpowietrzniki automatyczne
- Zbiorniki wyrównawcze

5 ANALIZA PRACY W UKŁADZIE HYBRYDOWYM (KOGENERACJA + KOTŁY + PC + MAGAZYN)

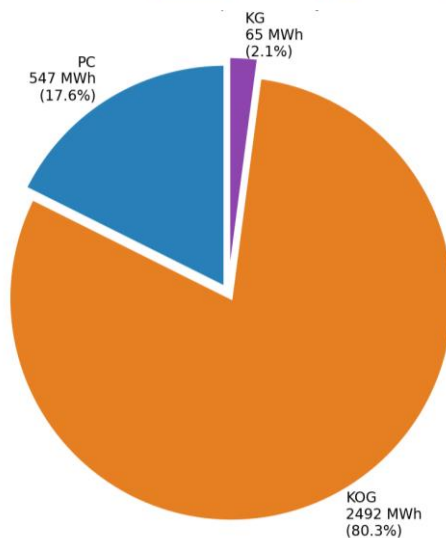
Analiza pracy dla proponowanego połączenia hydraulicznego została przeprowadzona na podstawie następujących założeń:

- Temperatura powietrza zgodna z pomiarami z ostatniego roku (w celu możliwości rzetelnego porównania z układem rzeczywistym);
- Temperatura zasilania i powrotu w sieciach NP i WP zgodna z dostarczonymi wynikami pomiarów;
- Sprawność kogeneracji założona zgodnie z uzyskanymi wcześniej wynikami pomiarów;

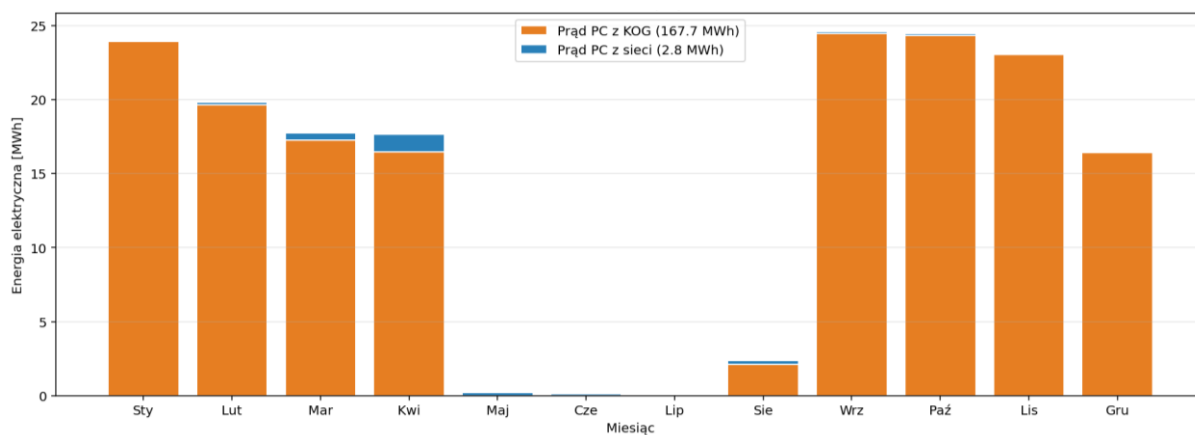
Na schemacie nr 6 zaprezentowano wyniki analizy pracy w analizowanym wariantcie. Energia elektryczna z sieci stanowi zaledwie 1,64% całego zużycia energii elektrycznej przez pompy ciepła. Z kolei energia elektryczna w kogeneracji zużyta na potrzeby zasilania pomp ciepła stanowi tylko 6,2% całej energii elektrycznej wytwarzanej w kogeneratorze.

Rysunek 6. Analiza pracy dla proponowanego wpięcia pomp ciepła

Rysunek 7. Udziały poszczególnych źródeł dla analizowanego wariantu

Rysunek 8. Źródło energii elektrycznej do zasilania pomp ciepła

6 WYMAGANIA TECHNICZNE I EKSPLOATACYJNE

6.1 WYMAGANIA OBLIGATORYJNE DOTYCZĄCE PARAMETRÓW PRACY POMP CIEPŁA

Urządzenia (pompy ciepła) dostarczone przez wykonawcę powinny spełniać następujące wymagania:

- Muszą to być urządzenia sprężarkowe;
- Współczynnik SCOP dla temperatury zasilania 70°C podawany przez producenta pompy ciepła musi być wyższy niż 2,53 (wyznaczony zgodnie z normą: EN 14825).
- Moc pojedynczej pompy ciepła przy temperaturze zasilania 70°C co najmniej 60 kW dla temperatury powietrza A7.
- Możliwość zadawania temperatury na wyjściu z pomp ciepła na poziomie co najmniej 75°C,
- Czynnik roboczy zastosowany w pompie ciepła powinien być dozwolony (ze względu na wartość GWP) do użytkowania przez rozporządzenie f-gazowe [1] przez najbliższych 15 lat;
- Silnik sprężarki pompy ciepła powinien być napędzany przez falownik; Dopuszcza się możliwość zastosowania układów w którym będzie kilka sprężarek i tylko jedna z nich będzie napędzana przez falownik
- Pompa ciepła powinna być wyposażona w moduł hydrauliczny;
- Pompa obiega powinna być wyposażona w silnik regulowany poprzez falownik;
- Pompa ciepła musi posiadać autonomiczny system sterowania;
- System sterowania pompy ciepła pozwala na zarządzanie nią sygnałami zewnętrznymi.

6.2 WYMAGANIA DOTYCZĄCE HAŁASU

Pompy ciepła, za względu na fakt, że ich źródłem ciepła jest powietrza zamontowane zostaną na wolnym powietrzu. Powoduje to, że pompa sprężarki jak i wentylatory będą generować hałas.

Powoduje to, że istotnym czynnikiem będzie taki dobór i usytuowanie pomp ciepła, aby nie został przekroczony dopuszczalny poziom hałasu dla terenów sąsiednich objętych ochroną akustyczną zgodnie z przepisami Obwieszczenia Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r.

W chwili obecnej proponowana jest lokalizacja zabudowy pomp ciepła. Jeśli inna lokalizacja okaże się lepsza, lub urządzenia w proponowanej lokalizacji się nie zmieszczą, to dopuszczalna jest zabudowa w innym miejscu. Z tego powodu wykonawca po wizji lokalnej powinien samodzielnie określić, które wymagania dotyczące hałasu należy spełnić.

Wymagania dotyczące ochrony akustycznej należy przyjąć zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności:

- Obwieszczeniem Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku,
- miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (MPZP) dla terenów sąsiednich.

Wykonawca w trakcie procedury pomiarów gwarantowanych zleci wykonanie badań hałasu zgodnie z obowiązującymi przepisami.

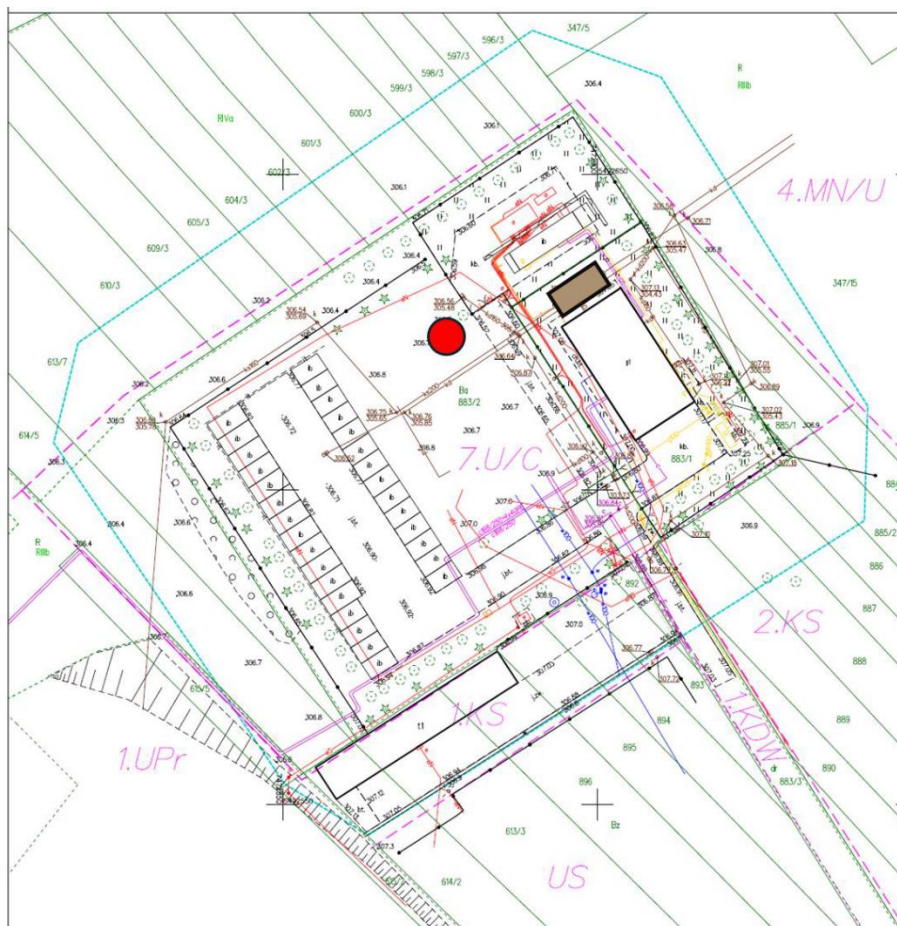
6.3 WYMAGANIA DOTYCZĄCE ODPROWADZENIA SKROPLIN

Powietrzne pompy ciepła w okresie letnim i przejściowym są źródłem generowania skroplin, a w okresie zimowym nawet lodu.

Wykonawca zobowiązany jest do dostarczenia i zamontowania podgrzewanego systemu odprowadzania skroplin do kanalizacji burzowej, który w okresie zimowym będzie miał za zadanie również topić gromadzący się lód.

6.4 PROPONOWANA LOKALIZACJA

Wstępna proponowana lokalizacja pomp ciepła została zaznaczona kolorem brązowym. Natomiast moduły hydrauliczne pomp ciepła powinny się znaleźć wewnątrz budynku.

Rysunek 9. Proponowana lokalizacja pomp ciepła

6.5 WYMAGANIA DOTYCZĄCE IZOLACJI CIEPLNEJ PRZEWODÓW

Izolacja cieplna przewodów instalacji pompy ciepła (od jednostki do rozdzielaczy) powinna spełniać następujące wymagania:

- Wszystkie przewody instalacyjne transportujące czynnik grzewczy należy zaizolować w celu: ograniczenia strat ciepła, poprawy efektywności energetycznej instalacji.
- Izolacja powinna być wykonana z materiałów o niskim współczynniku przewodzenia ciepła (np. pianka elastomerowa, poliuretanowa lub wełna mineralna z okładziną), o wartości λ nie większej niż 0,035 W/mK.
- Grubość izolacji należy dobrać zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności: Warunkami Technicznymi, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, normami branżowymi (np. PN-B dotyczące izolacji instalacji).
- Minimalna grubość izolacji nie powinna być mniejsza niż:
  - dla przewodów prowadzonych wewnątrz budynku – zgodna z WT (zależna od średnicy przewodu),

- dla przewodów prowadzonych w strefach nieogrzewanych lub na zewnątrz – zwiększona, dobrana indywidualnie w celu ograniczenia strat ciepła.
- Izolacja powinna być odporna na: wilgoć, starzenie, uszkodzenia mechaniczne, działanie temperatur roboczych instalacji, promieniowanie UV w przypadku prowadzenia przewodów na zewnątrz budynku.
- W miejscach narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz na zewnątrz budynku należy stosować dodatkowe zabezpieczenia (np. płaszcz ochronny z PVC lub blachy).
- Należy zapewnić ciągłość izolacji na całej długości instalacji, w tym na armaturze, kształtkach i rozdzielaczach.
- W miejscach przejść przez przegrody budowlane należy wykonać izolację w sposób eliminujący mostki cieplne oraz zapewniający szczelność powietrzną i paroszczelną.

6.6 WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZASILAJĄCYCH PRZEWODÓW ELEKTRYCZNYCH

Przewody elektryczne powinny spełniać następujące wymagania:

- Należy stosować przewody i kable posiadające odpowiednie certyfikaty dopuszczające do stosowania w budownictwie oraz spełniające obowiązujące normy (PN-EN).
- Dobór przekrojów przewodów powinien uwzględniać: obciążalność prądową, dopuszczalne spadki napięć, warunki zwarciove, sposób ułożenia przewodów.
- Przewody należy prowadzić w sposób uporządkowany, w trasach instalacyjnych, korytach kablowych lub rurach osłonowych.
- Należy zapewnić odpowiednią ochronę przeciwporażeniową zgodnie z obowiązującymi przepisami.
- Przewody powinny być odporne na warunki środowiskowe występujące w miejscu instalacji, w tym: wilgoć, temperaturę, promieniowanie UV (w przypadku instalacji zewnętrznych).
- Wszystkie połączenia powinny być wykonane w sposób trwały, zapewniający odpowiedni kontakt elektryczny.
- Instalacja powinna być wykonana w sposób umożliwiający jej konserwację, przeglądy oraz ewentualną rozbudowę.
- Należy stosować odpowiednie oznaczenia przewodów zgodnie z normami (kolorystyka żył, opisy).

6.7 PRACE PROJEKTOWE I UWARUNKOWANIA FORMALNE

Wykonawca musi zgodnie z obowiązującymi przepisami ustalić i uwzględnić w projekcie:

- Wymogi formalne dotyczące pozwolenia na budowę;
- Wymogi dotyczące stabilizacji podłoża pod posadowienie pomp ciepła;
- Minimalne odległości od budynków;
- Minimalne odległości od granicy działki;

7 WYMAGANIA BRANŻOWE (AKPIA, ELEKTRYKA, KONSTRUKCJA)

Planowane do zabudowy pompy ciepła powinny posiadać w pełni automatyczny system sterowania, który pozwala na utrzymanie

- Stałej temperatury na wylocie (poprzez zmianę strumienia przepływającej wody);
- Lub stałego wydatku wody (moc i temperatura są wynikowe);

7.1 WYMAGANIA OGÓLNE

- Wszystkie montowane elementy muszą być nowe i spełniać aktualne wymogi bezpieczeństwa;

7.2 WYMAGANIA DOTYCZĄCE PRZYŁĄCZA ELEKTRYCZNEGO

- Wykonawca zobowiązany jest do podłączenia zasilania wszystkich nowych urządzeń do sieci elektrycznej;
- Podłączenie ma być wykonane w istniejącej rozdzielniczy;

7.3 WYMAGANIA DO UKŁADU AUTOMATYKI

- Wykonawca ma zadanie zintegrować pompę ciepła z istniejącym układem sterowania; Przewidywany algorytm sterowania powinien być następujący:
  - Pompy ciepła w okresie letnim mają zapewnić całe ciepło w sieci NP – utrzymywanie temperatury i zasilania na zadanym poziomie;
  - W okresie przejściowych pompy ciepła mają za zadanie podgrzewać wodę równoległe do pracy kogeneratora – kogeneratora ma podgrzewać wodę do zadanej temperatury;
  - W momencie pracy kotłów gazowych – pompy ciepła mają za zadanie podgrzewać wodę przed kotłami.
  - W momencie, gdy pompy ciepła generują za dużo ciepła – ich głównym zadaniem będzie ładowanie magazynu ciepła.
- Wykonawca ma zadanie zintegrować pracę pomp ciepła z istniejącym układem sterowania (SCADA). Zalecane jest, aby w ramach integracji zostały wzięte pod uwagę następujące parametry i elementy wykonawcze:
  - Wszystkie nowe punkty pomiaru temperatury (zgodnie ze schematem hydraulicznym);
  - Wszystkie nowe siłowniki zaworów trójdrogowych;
  - Komunikację z pompami ciepła (w celu zadawania im parametrów pracy – jak temperatura, moc czy przepływ);

- Integracja ze SCADA ma być zrealizowana zgodnie z następującymi wytycznymi:
  - System automatyki winien zostać oparty na technologii SCADA wraz z wizualizacją i możliwością sterowania procesami technologicznymi.
  - Wykonawca zapewni w systemie SCADA odwzorowanie wizualizacji wraz możliwością sterowania z systemu nadrzędnego:
    - pracę bezobsługową w trybie ciągłym w przypadku wystąpienia zakłócenia w pracy lub przekroczenia dopuszczalnego poziomu parametrów pracy nadzorowanego urządzenia system automatyki winien powiadomić obsługę lokalnie i zdalnie oraz przeprowadzić automatycznie działania prowadzące do ochrony urządzenia przed uszkodzeniem,
    - monitorowanie stanów pracy urządzeń technologicznych,
    - zbieranie danych procesowych,
    - regulację wybranych parametrów z możliwością ich zmiany przez operatora po wprowadzeniu indywidualnego hasła,
    - odbieranie informacji o stanach urządzeń technologicznych i ich wyświetlanie na monitorze,
    - tworzenie raportów dziennych, miesięcznych, rocznych, okresowych.
  - Komunikacja SCADA ma być zintegrowana z istniejącym „nadrzędnym” systemem.
  - Poprzez „system nadrzędny” należy rozumieć istniejący system (SCADA – platforma systemowa Wonderware InTouch Version 2020) dla zespołu kotłowni Millenium w Nowym Sączu, z którym wymagana będzie współpraca systemów lokalnych.
  - Nadrzędny system sterowania musi być zintegrowany z centralnym systemem SCADA i być w pełni zarządzany z poziomu wszystkich stacji klienckich posiadanych przez Zamawiającego. Zamawiający posiada na obecną chwilę sześć licencji Runtime.
  - System sterowania ma umożliwiać rejestrację parametrów pracy, rejestrowanie zdarzeń awaryjnych i ostrzeżeń. Wymagane jest aby była możliwość generowania raportów zmianowych z pracy instalacji. Dane archiwalne mają być dostępne z poziomu przeglądarki www, z możliwością definiowania wykresów na podstawie wybranych zmiennych i tworzenia dashboard’ów w oparciu o zdefiniowane wykresy.
  - Systemy lokalne i nadrzędny mają umożliwić obsłudze swobodne modyfikowanie parametrów pracy urządzeń przy uwzględnieniu zróżnicowanych poziomów dostępu do poszczególnych parametrów poprzez system haseł i uprawnień dostępu (znanych Zamawiającemu) o przynajmniej czterech poziomach:
    - Obserwator systemu,

- Operator Systemu,
  - Serwisant (dwa poziomy).
- Wszystkie kody źródłowe, licencje, hasła zostaną przekazane Zamawiającemu przez Wykonawcę na etapie Robót.
  - Pliki aplikacji systemu SCADA zostaną przekazane w formie edytowalnej dla Zamawiającego, wraz ze środowiskiem programistycznym (w wersji Developer/Engineering), w którym ma zostać stworzona aplikacja. Po zakończonej usłudze wdrożeniowej aplikacja staje się własnością Zamawiającego. Zostaną dostarczone odpowiednie licencje (w najnowszej dostępnej wersji na moment przekazania instalacji) systemów operacyjnych (wraz z licencjami klienckimi), systemów umożliwiających wirtualizację, pakietów oprogramowania biurowego (kompatybilnych z posiadanymi przez Zamawiającego), oraz licencje systemu SCADA będącego rozszerzeniem posiadanej przez Zamawiającego Platformy Systemowej Wonderware.
  - Zamawiający posiada na obecną chwilę 6 licencji Runtime, Read-Write. Zamawiający posiada 2 serwery obsługujące te stacje klienckie pracujące w trybie redundantnym.
  - Zamawiający wymaga kontraktu pomocy technicznej przekazanego na Zamawiającego od dostawcy licencji.
  - Zamawiający informuje, że posiada następujące licencje:
    - Aveva Application Server 2023, 50K I/O;
    - Aveva Historian Server 2023, Standard 12,000 Tag;
    - 2 szt. - Aveva Communication Drivers 2023, Professional;
    - 6 szt. – Aveva Supervisory Client with Historian Client Desktop 2023;, MSCAL;
    - Aveva System Platform 2023 – 50k I/O/12K History – Application Server 50K IO, Historian standard 12K Tag, 2 Comm. Drivers Professional, 1 Historian Client Web
  - W przypadku zakłóceń w pracy lub przekroczenia dopuszczalnego poziomu parametrów pracy któregośkolwiek z nadzorowanych urządzeń, systemy muszą powiadomić obsługę oraz przeprowadzić automatyczne działania prowadzące do ochrony urządzeń.
  - W przypadku braku komunikacji z systemem nadrzędnym, Zamawiający wymaga możliwości przełączenia trybu automatycznego na tryb lokalny za pomocą przełączników analogowych zlokalizowanych na szafach sterowniczych .
  - Wymagane są układy synchronizacji czasu dla wszystkich systemów lokalnych.

- Wykonawca uwzględni, iż na licencjach klienckich posiadanych przez Zamawiającego wykonane zostanie w systemie SCADA odwzorowanie wizualizacji nowego obiektu.
- Wykonawca zapewni możliwość sterowania z panelu operatorskiego w pobliżu urządzeń (sterowanie lokalne).

7.4 WYMAGANIA ODBIORÓW I TESTÓW (FAT/SAT)

FAT (Factory Acceptance Test) – testy fabryczne realizowane u producenta przed dostawą, z udziałem przedstawicieli zamawiającego. Zakres:

- sprawdzenie kompletności dostawy zgodnie z zamówieniem,
- weryfikacja parametrów technicznych: moc grzewcza, COP/SCOP, zakres temperatur pracy,
- testy automatyki i sterowania: symulacja sygnałów wejściowych/wyjściowych, test alarmów i blokad,
- pomiary elektryczne: izolacja uzwojeń, ciągłość uziemień, test zabezpieczeń,
- kontrola szczelności układu chłodniczego,
- weryfikacja zgodności z dokumentacją techniczną i normami.

Wyniki FAT dokumentuje się protokołem podpisanym przez obie strony. Pozytywny wynik FAT jest warunkiem dopuszczenia urządzeń do wysyłki.

SAT (Site Acceptance Test) – testy odbiorcze na miejscu instalacji po zakończeniu montażu. Zakres:

- sprawdzenie kompletności i zgodności montażu z dokumentacją projektową,
- próba szczelności instalacji hydraulicznej i chłodniczej,
- weryfikacja integracji z istniejącą ciepłownią (kotły, kogeneracja, magazyn ciepła),
- testy wydajności: osiągnięcie nominalnej mocy grzewczej, pomiar COP w warunkach rzeczywistych,
- sprawdzenie stabilności pracy przy różnych poziomach obciążenia i trybach współpracy źródeł,
- pełna weryfikacja systemu automatyki, zabezpieczeń i alarmowania,
- test procedur awaryjnych i bezpiecznego zatrzymania instalacji.

Pozytywny wynik SAT stanowi podstawę do odbioru końcowego.

7.5 WYMAGANIA ROZRUCHU

Przed rozpoczęciem prób rozruchowych wykonawca zobowiązany jest do potwierdzenia spełnienia następujących warunków:

- zgodność montażu z dokumentacją projektową (schematy hydrauliczne, elektryczne, P&ID),
- przeprowadzenie płukania instalacji hydraulicznej po stronie skraplacza z udokumentowanym protokołem,
- napełnienie, odpowietrzenie i ustawienie ciśnienia statycznego obiegu zgodnie z DTR producenta,
- sprawdzenie kompletności armatury odcinającej, regulacyjnej i zabezpieczającej,
- wykonanie próby szczelności instalacji po stronie skraplacza,
- weryfikacja nastaw zabezpieczeń elektrycznych zgodnie z DTR,
- zatwierdzenie gotowości do rozruchu przez kierownika budowy i inspektora nadzoru.

Etap I – Testy na zimno:

Testy na zimno obejmują sprawdzenie poprawności działania wszystkich elementów bez uruchamiania obiegu chłodniczego pomp ciepła:

- weryfikacja kierunków obrotów pomp obiegowych i prawidłowości przepływów,
- sprawdzenie pracy armatury regulacyjnej i jej integracji z istniejącą instalacją ciepłowni,
- weryfikacja komunikacji sterowników pomp ciepła z nadrzędnym systemem SCADA,
- test sygnałów I/O: zezwolenia pracy, blokad, stanów alarmowych,
- sprawdzenie poprawności wyświetlania parametrów na panelach lokalnych i w systemie nadrzędnym.

Etap II – Testy na ciepło:

Po pozytywnym zakończeniu testów na zimno wykonuje się uruchomienie obiegu chłodniczego i integrację z ciepłownią:

- uruchomienie pomp ciepła na biegu jałowym i weryfikacja pracy sprężarek,
- kontrola parametrów pracy obiegu chłodniczego: temperatury i ciśnienia czynnika chłodniczego,

- sprawdzenie temperatur zasilania i powrotu po stronie skraplacza w odniesieniu do wartości projektowych,
- weryfikacja współpracy pomp ciepła z kotłami gazowymi, układem kogeneracji i magazynem ciepła w zakresie priorytetyzacji źródeł i logiki sterowania, sprawdzenie poprawności regulacji mocy pomp ciepła.

Etap III – Praca próbna pod obciążeniem:

Praca próbna prowadzona jest przy rzeczywistym obciążeniu cieplnym ciepłowni:

- minimalny czas ciągłej pracy próbnej bez awarii: 72 godzin,
- w trakcie pracy próbnej prowadzony jest ciągły monitoring i rejestracja parametrów:
  - temperatury zasilania i powrotu (po stronie PC i całej instalacji),
  - przepływów czynnika grzewczego,
  - ciśnień w kluczowych węzłach instalacji,
  - mocy pobieranej i oddawanej (wyznaczenie COP),
- weryfikacja stabilności pracy w różnych trybach współpracy źródeł,
- sprawdzenie automatycznego przełączania źródeł oraz reakcji układu na zmiany obciążenia.

Test zabezpieczeń:

Przed zakończeniem rozruchu należy przeprowadzić testy wszystkich zabezpieczeń pomp ciepła:

- zabezpieczenie wysokiego i niskiego ciśnienia czynnika chłodniczego,
- zabezpieczenie przed zbyt niskim przepływem wody przez skraplacz (pressostat lub przepływomierz),
- zabezpieczenie termiczne silnika sprężarki,
- zabezpieczenie przed przekroczeniem temperatury tłoczenia,
- test działania blokad zewnętrznych (sygnał zatrzymania z systemu SCADA, zanik zasilania, zanik fazy),
- weryfikacja poprawności alarmowania i rejestracji zdarzeń w systemie nadrzędnym SCADA.

Po zakończeniu pracy próbnej wykonawca sporządza raport z rozruchu zawierający:

- potwierdzenie spełnienia warunków wstępnych,
- wyniki testów na zimno i na ciepło,

- zestawienie zarejestrowanych parametrów z okresu pracy próbnej,
- wyniki testów zabezpieczeń,
- wykaz stwierdzonych usterek i sposoby ich usunięcia,
- oświadczenie o gotowości instalacji do przekazania do eksploatacji,
- podpisy przedstawicieli wykonawcy, inspektora nadzoru oraz, jeśli wymagane, przedstawiciela producenta pomp ciepła.

7.6 WYMAGANIA ZASILANIA REZERWOWEGO

Wymagane jest zapewnienie zasilania rezerwowego dla systemu sterowania i automatyki, pomp obiegowych oraz układów zabezpieczeń. Zadaniem wykonawcy będzie podłączenie zasilacza UPS oraz zintegrowanie zasilania rezerwowego z istniejącym agregatem prądotwórczym. Zamawiający posiada w miejscu zabudowy pomp ciepła agregat CAT C7.1. 165 kVA, 132 kW.

System zasilania rezerwowego musi zapewniać:

- bezpieczne zatrzymanie instalacji przy zaniku zasilania podstawowego,
- utrzymanie minimalnej funkcjonalności niezbędnej do ochrony urządzeń (w szczególności pomp obiegowych zabezpieczających skraplacze przed zamarzaniem),
- automatyczne przełączanie na zasilanie rezerwowe bez interwencji operatora,
- integrację z istniejącym systemem zasilania ciepłowni.

Minimalny czas podtrzymania: UPS – 30 minut (automatyka i sterowanie), agregat prądotwórczy – 12 godzin (urządzenia pomocnicze i pompy).

7.7 WYMAGANIA SZKOLENIA PERSONELU

Szkolenie personelu powinno obejmować:

- obsługę bieżącą pomp ciepła i systemu automatyki,
- procedury rozruchu, normalnego zatrzymania oraz zatrzymania awaryjnego,
- diagnostykę podstawowych usterek i alarmów,
- procedury postępowania w sytuacjach awaryjnych.

W przypadku zastosowania czynnika łatwopalnego (np. propan R290) wymagane jest odrębne szkolenie specjalistyczne z zakresu:

- właściwości fizykochemicznych i zagrożeń czynnika,
- procedur bezpieczeństwa przy pracach serwisowych,
- postępowania w przypadku wycieku,
- stref zagrożenia wybuchem (ATEX) i wymagań wentylacyjnych,
- wymagań dotyczących detekcji gazu.

7.8 GWARANCJE I OKRES RĘKOJMI

Sugerowany termin rękojmi i gwarancji wynosi:

- na montaż urządzeń i technologię - 5 lat,
- na roboty budowlane – 5 lat,
- na urządzenia – minimum 3 lata,

licząc od daty końcowego odbioru przedmiotu umowy.

W przypadku wykonania przez Zamawiającego rozbudowy technologii w okresie trwania rękojmi nie spowoduje to jej utraty na instalację i urządzenia nie objęte rozbudową.

Parametry gwarantowane:

- szczelność układu chłodniczego,
- zapewnienie znamionowej mocy grzewczej,
- zapewnienie znamionowego współczynnika COP.

Urządzenia technologiczne dostarczone przez dostawców zewnętrznych, jak np. pompy ciepła, pompy obiegowe, wymienniki ciepła, zawory, siłowniki itp. – zgodnie z warunkami gwarancji producentów.

8 LITERATURA

- [1] „Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/573 z dnia 7 lutego 2024 r. w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych, zmieniające dyrektywę (UE) 2019/1937 i uchylające rozporządzenie (UE) nr 517/2014”.
- [2] *FEMP.02.04-IZ.00-0039/25: Nowe źródła energii i rozwój sieci ciepłowniczych w Nowym Sączu i Starym Sączu - Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027.*
- [3] *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie efektywności energetycznej oraz zmieniająca rozporządzenie (UE) 2023/955.*
- [4] *DECYZJA KOMISJI z dnia 1 marca 2013 r. ustanawiająca wytyczne dla państw członkowskich dotyczące obliczania energii odnawialnej z pomp ciepła w odniesieniu do różnych technologii pomp ciepła na podstawie art. 5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 20.*
- [5] „Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju. (n.d.). Dane do obliczeń energetycznych budynków. <https://www.gov.pl/web/archiwum-inwestycje-rozwoj/dane-do-obliczen-energetycznych-budynkow>”.
- [6] D. Chwieduk, *Pompy ciepła i efektywność energetyczna.*, Warszawa: PWN, 2025.
- [7] „P. Ruszczczyński, „Zasada działania pompy ciepła – ABC,” ecieplo.pl, 15 marca 2020. [Online]. Dostępne: <https://ecieplo.pl/pompy-ciepla/zasada-dzialania-pompy-ciepla-abc/>”.
- [8] „Adamski M., *Sprężarkowe urządzenia chłodnicze i pompy ciepła*, WNT, Warszawa 2012.”.
- [9] „Wartości opałowe (WO) i wskaźniki emisji CO₂(WE) w roku 2021 do raportowania w ramach Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji za rok 2024, Warszawa grudzień 2023”.
- [10] „Wskaźniki emisyjności CO₂, SO₂, NO_x, CO i pyłu całkowitego dla energii elektrycznej na podstawie informacji zawartych w Krajowej bazie o emisjach gazów cieplarnianych i innych substancji za 2024 rok. Warszawa, grudzień 2025”.

[11] „WFOŚiGW "Zestawienie wzorów i wskaźników emisji substancji zanieczyszczających wprowadzanych do powietrza" Poznań, Styczeń 2020”.

[12] „<https://www.kobize.pl/pl/article/aktualnosci-2025/id/3118/nowe-wskazniki-emisyjnosci-dla-energii-elektrycznej-za-2024-r>”.